

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.015.01.2021

Pani
Hanna Czapp
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy w Pucku

ul. Elizy Orzeszkowej 7
84-100 Puck

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/018 – Efekty wybranych działań państwa podejmowanych w celu łagodzenia skutków epidemii w gospodarce

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Pucku, 84-100 Puck, ul. Elizy Orzeszkowej 7, (dalej: Urząd lub PUP).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Hanna Czapp, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy, od 27 września 2021 r., (dalej: Dyrektor Urzędu), w okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Zygmunt Orzeł, Dyrektor Urzędu od 3 lutego 2003 r. do 24 września 2021 r. ¹
Zakres przedmiotowy kontroli	1) Wdrażanie instrumentów wsparcia i rezultaty udzielonej pomocy. 2) Analiza efektów udzielonego wsparcia.
Okres objęty kontrolą	Od 2020 r. do I połowy 2021 r. W przypadkach, gdy będzie konieczne uzyskanie danych porównawczych lub zbadanie zdarzeń mających wpływ na działania podejmowane przez kontrolowane podmioty po rozpoczęciu występowania COVID-19 lub będących ich skutkiem, kontrolą mogą być objęte dowody dotyczące zdarzeń, jakie nastąpiły w okresach wcześniejszych i późniejszych.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Małgorzata Chudzik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/138/2021 z 26 sierpnia 2021 r., nr LGD/180/2021 z 9 listopada 2021 r. i nr LGD/33/2022 z 1 lutego 2022 r. 2. Małgorzata Szafran, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/145/2021 z 14 września 2021 r. 3. Radosław Sobuś, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/177/2021 z 9 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Wsparcie finansowe w ramach ośmiu instrumentów pomocowych⁴ udzielane było przez Urząd w oparciu o faktyczne zapotrzebowanie uprawnionych beneficjentów.

¹ W dniach 25-26 września funkcję kierownika pełniła Hanna Czapp jako Z-ca Dyrektora.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Pożyczka bezwrotna ze środków Funduszu Pracy (dalej: FP) na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy (art.15zzd ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.), dalej: ustawa COVID-19) oraz na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej lub podmiotowi prowadzącemu działalność pożytku publicznego (art.15zzda ustawy COVID-19); dofinansowanie kosztów prowadzenia działalności przez przedsiębiorcę będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników (art.15zdc ustawy COVID-19); dofinansowanie wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 dla osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nakładczą lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług (art.15zdb ustawy COVID-19); dofinansowanie wynagrodzeń oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, w przypadku spadku przychodów z działalności statutowej w następstwie wystąpienia COVID-19 dla osób

Co do zasady pracownicy PUP prawidłowo weryfikowali wnioski o przyznanie wsparcia ze środków FP, RPO WP⁵ i PO WER⁶ i udzielali wsparcia podmiotom uprawnionym, na warunkach określonych w art. 15ztc, 15ztd, 15zde i 15zde⁴ ustawy COVID-19, a także § 7 rozporządzenia w sprawie wsparcia. W przypadku dokonania wypłaty podmiotowi nieuprawnionemu, Urząd każdorazowo podejmował działania mające na celu odzyskanie wypłaconej nienależnie kwoty.

Badanie 140 wniosków⁷ rozpatrzonych przez Urząd pozytywnie wykazało, że w PUP sprawnie realizowano zadania w odniesieniu do stosowania instrumentów wsparcia na rzecz uprawnionych beneficjentów.

Badanie 50 wniosków⁸ zweryfikowanych przez Urząd negatywnie⁹ wykazało, że brak akceptacji wniosków był zasadny i wynikał z niespełnienia przez przedsiębiorców kryteriów otrzymania pomocy.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na dokonaniu wypłaty dofinansowania 20 przedsiębiorcom niezgodnie z art. 15ztc ust. 5 ustawy COVID-19 i § 1 ust. 2 zawartych umów¹⁰ lub art. 15ztd ust. 7a ustawy COVID-19 i § 1 ust. 3 zawartych umów¹¹ (tj. bez zachowania miesięcznego terminu) oraz nieprawidłowym oznaczeniu przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w ramach umowy spółki cywilnej w komparcjach dwóch umów.

Do weryfikacji spełnienia przez przedsiębiorców warunków otrzymania pomocy Urząd wykorzystywał oprogramowanie Syriusz¹² oraz dane z rejestrów publicznych¹³. PUP nie został jednak wyposażony w narzędzia umożliwiające weryfikację w pełnym zakresie oświadczeń składanych we wnioskach o wsparcie. Wyniki kontroli wybranych wniosków o udzielenie pomocy na podstawie art. 15ztd ustawy COVID-19 wskazały na potrzebę weryfikacji dokumentacji źródłowej, gdyż wystąpiły przypadki niezgodności pomiędzy danymi zadeklarowanymi przez przedsiębiorców we wnioskach oraz pozyskanymi przez NIK od podmiotów zewnętrznych lub z dokumentacji przesłanej przez przedsiębiorców, w tym m.in. w zakresie wysokości obrotów czy zaległości podatkowych.

zatrudnionych przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego (art.15zde ustawy COVID-19) i dofinansowanie wynagrodzeń oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, osób zatrudnianych przez kościelne osoby prawne i ich jednostki organizacyjne (art.15zde² ustawy COVID-19); jednorazowe dotacje z FP na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy (art.15zde⁴ ustawy COVID-19); dotacje z FP na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej – dla mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy określonych branż (§ 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19 (Dz. U. poz. 371, ze zm.), dalej: rozporządzenie w sprawie wsparcia, uprzednio Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19 (Dz. U. poz. 152)), z czego badaniem szczegółowym objęto instrumenty wykazane w art.: 15ztd, 15ztc, 15zde, 15zde⁴ ustawy COVID-19 oraz § 7 rozporządzenia w sprawie wsparcia.

⁵ Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

⁶ Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja Rozwój.

⁷ Po 40 wniosków dotyczących: art. 15ztd, 15ztc, 15zde ustawy COVID-19 oraz po 10 wniosków dotyczących art. 15zde⁴ ustawy COVID-19 i § 7 rozporządzenia w sprawie wsparcia.

⁸ Po 10 wniosków dotyczących art. 15ztd, 15ztc, 15zde, 15zde⁴ ustawy COVID-19 oraz § 7 rozporządzenia w sprawie wsparcia.

⁹ W tym także wnioski pozostawione bez rozpatrzenia.

¹⁰ Umowa o wypłatę dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, niezatrudniającego pracowników, w przypadku spadku obrotów w następstwie wystąpienia COVID-19.

¹¹ Umowa o wypłatę dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19.

¹² Oprogramowanie aplikacyjne SyriuszStd – system teleinformatyczny wspomagający realizację statutowych zadań powiatowych urzędów pracy.

¹³ Z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (dalej: CEIDG) oraz z Krajowego Rejestru Sądowego (dalej: KRS).

Aktualizacje oprogramowania Syriusz przeprowadzane były na bieżąco, a prawidłowość działania programu była weryfikowana w logach systemowych po dokonywanych codziennie kopiach zapasowych.

W Urzędzie prowadzono bieżące analizy udzielonego wsparcia poprzez monitorowanie liczby wypłat i osób bezrobotnych w powiecie puckim. Zweryfikowane przez pracowników Urzędu rozliczenia dotyczące wniosków o udzielenie dofinansowania do wynagrodzeń (na podstawie art. 15zzb ustawy COVID-19) nie wykazały spadku zatrudnienia u beneficjentów.

Raportowanie realizacji świadczeń związanych z wypłatą środków z Tarcz antykryzysowych¹⁴ odbywało się terminowo.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Wdrażanie instrumentów wsparcia i rezultaty udzielonej pomocy

1.1. W latach 2020-2021 (I półrocze) PUP wydatkował łącznie 45 887,4 tys. zł, z tego 33 921,7 tys. zł w 2020 r. i 11 965,8 tys. zł w 2021 r. (30 czerwca) na finansowanie następujących instrumentów wsparcia w ramach Tarcz antykryzysowych:

- pożyczka bezzwrotna ze środków FP na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy (art.15zdd ustawy COVID-19) oraz na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej lub podmiotowi prowadzącemu działalność pożytku publicznego (art.15zdda ustawy COVID-19) łącznie¹⁶: 21 512,5 tys. zł, z tego odpowiednio: 21 378,2 tys. zł i 134,3 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów prowadzenia działalności przez przedsiębiorcę będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników¹⁷ (art.15zdc ustawy COVID-19) łącznie: 4 314,1 tys. zł, z tego odpowiednio: 3 359,5 tys. zł¹⁸ i 954,6 tys. zł¹⁹,
- dofinansowanie wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 dla osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nakładczą lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług (art.15zdb ustawy COVID-19) łącznie: 10 698,7 tys. zł, z tego odpowiednio: 8 750,0 tys. zł²⁰ i 1 948,7 tys. zł²¹,
- dofinansowanie wynagrodzeń oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, w przypadku spadku przychodów z działalności statutowej w następstwie wystąpienia COVID-19 dla osób zatrudnionych przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego (art.15zde ustawy COVID-19) i dofinansowanie wynagrodzeń oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, osób zatrudnianych przez kościelne osoby prawne i ich jednostki organizacyjne

¹⁴ Zestaw instrumentów wsparcia, o których mowa m.in. w art. 15zdb-15zde⁴ ustawy COVID-19.

¹⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁶ Kwota wypłaconego wsparcia obejmuje łącznie wydatki poniesione w ramach art. 15zdd oraz 15zdda ustawy COVID-19.

¹⁷ Dalej: samozatrudniający.

¹⁸ Z tego: 1 802,8 tys. zł z FP, 1 399,1 tys. zł z RPO WP i 157,6 tys. zł z PO WER.

¹⁹ Całość z FP.

²⁰ Z tego: 7 402,1 tys. zł z FP, 1 347,9 z PO WER.

²¹ Całość z FP.

(art.15zże² ustawy COVID-19) łącznie²²: 288,1 tys. zł, z tego odpowiednio: 233,9 tys. zł²³ i 54,2 tys. zł²⁴,

- jednorazowe dotacje z FP na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorców i małych przedsiębiorców, którzy na dzień 30 września 2020 r. prowadzili działalność gospodarczą, oznaczoną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007 (art.15zże⁴ ustawy COVID-19) łącznie: 934,3 tys. zł, z tego odpowiednio: 200,0 tys. zł i 734,3 tys. zł,
- dotacja z FP na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej – dla mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy określonych branż²⁵: 8 139,7 tys. zł w 2021 r. (do 30 czerwca).

(akta kontroli str. 3-4, 96, 98, 233-239)

Do 30 czerwca 2021 r. koszty obsługi zadań realizowanych przez PUP w ramach Tarcz antykrzysowych wyniosły łącznie 204,8 tys. zł, co stanowiło 88,6% środków przeznaczonych na ten cel.

(akta kontroli str. 101-103, 207, 399-399a)

Ze wsparcia realizowanego w ramach poszczególnych instrumentów, korzystali beneficjenci o następujących kodach przeważającej działalności gospodarczej PKD²⁶:

- art. 15zżb:
 - w 2020 r.: 11% – Restauracje i inne placówki gastronomiczne (56.10.A), 8% - Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne (96.02.Z), 6% – Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (41.20.Z),
 - w 2021 r. (do 30 czerwca): 20% – Restauracje i inne placówki gastronomiczne (56.10.A), 10% – Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania (55.20.Z), 7% – Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne (96.02.Z),
- art. 15zżc:
 - w 2020 r.: 10% – Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania (55.20.Z), 7% – Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne (96.02.Z), 6% – Działalność taksówek osobowych (49.32.Z),
 - w 2021 r. (do 30 czerwca): 18% – Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania (55.20.Z), 7% – Działalność taksówek osobowych (49.32.Z), 6% – Obróbka mechaniczna elementów metalowych (25.62.Z),
- art. 15zżd i art. 15zżda:
 - w 2020 r.: 7% – Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania (55.20.Z), 4% – Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (41.20.Z), 4% – Restauracje i inne placówki gastronomiczne (56.10.A),
 - w 2021 r. (do 30 czerwca): 33% – Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania (55.20.Z), 7% – Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne (96.02.Z), 4% – Działalność klubów sportowych (93.12.Z),
- art. 15zże⁴:

²² Kwota wypłaconego wsparcia z poz. 5 obejmuje łącznie wydatki poniesione w ramach art. 15zże oraz 15zże² ustawy COVID-19.

²³ Z tego: 216,8 tys. zł z FP i 17,1 tys. zł z PO WER.

²⁴ Całość z FP.

²⁵ § 7 rozporządzenia w sprawie wsparcia.

²⁶ Wykazano trzy rodzaje działalności o największym procentowym udziale w liczbie złożonych wniosków.

- w 2020 r. 24% – Restauracje i inne placówki gastronomiczne (56.10.A), 7% – Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach (47.71.Z), 7% – Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych (85.51.Z),
- w 2021 r. (do 30 czerwca): 41% – Restauracje i inne placówki gastronomiczne (56.10.A), 7% – Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach (47.71.Z), 7% – Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych (85.51.Z),
- dotacje na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej – dla mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy określonych branż:
 - w 2021 r. (do 30 czerwca): 30% – Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania (55.20.Z), 24% – Restauracje i inne placówki gastronomiczne (56.10.A), 8% – Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne (96.02.Z),

(akta kontroli str. 529-535)

W celu zapewnienia sprawnej obsługi spraw związanych z przyznawaniem wsparcia przedsiębiorcom w ramach ww. instrumentów, ośmiu pracownikom PUP wydano pisemne polecenia służbowe, w których zlecono wykonywanie tych zadań²⁷. Ponadto, na podstawie ustnych poleceń, czternastu pracowników oraz czterech stażystów wykonywało dodatkowe czynności związane z obsługą wniosków.

Obsługa spraw związanych z udzieleniem pomocy wspierana była za pomocą programu Syriusz, który aktualizowano na bieżąco²⁸. Jak wyjaśniła Dyrektor Urzędu, w związku z przejściem od 1 kwietnia 2020 r. w tryb pracy zdalnej pracownikom przydzielono laptopy z możliwością łączenia się z programem Syriusz oraz możliwością drukowania dokumentów, które następnie były odbierane przez pracowników pracujących w trybie stacjonarnym.

Zdaniem Dyrektora Urzędu stan zatrudnienia w PUP oraz rozwiązania organizacyjne zapewniały sprawną realizację zadań związanych z wypłatą środków dla wnioskodawców w ramach Tarcz antykryzysowych. Pomimo stosunkowo niewielkiej liczby zatrudnionych pracowników i braku zastępowalności, podział obowiązków oraz zaangażowanie wszystkich pracowników zapewniły sprawną realizację zadań. Wyjaśniła, że wnioski rozpatrywane były terminowo, niekiedy występowały ograniczenia wynikające z dziennych limitów przelewów ustalonych dla celów bezpieczeństwa oraz związane z pracą zdalną.

(akta kontroli str. 32-95, 233-239)

a) W ramach instrumentu wsparcia dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez samozatrudnionych w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 (art. 15zcc ustawy COVID-19) Urząd otrzymał łącznie 4 315,1 tys. zł, z tego 3 360,5 tys. zł²⁹ w 2020 r. i 954,7 tys. zł³⁰ w 2021 r. (do 30 czerwca).

Liczba wniosków o udzielenie wsparcia z tego tytułu, które wpłynęły do PUP i zostały rozpatrzone w 2020 r. i do 30 czerwca 2021 r. wyniosła odpowiednio: 708 i 207, z tego:

- 622 i 145 wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie i następnie na ich podstawie zawarto z przedsiębiorcami umowy,
- 86 i 62 wniosków rozpatrzono negatywnie.

²⁷ Pracownicy wyrazili zgodę na wykonywanie zadań.

²⁸ W okresie od 15 kwietnia 2020 r. do 31 sierpnia 2021 r. w programie Syriusz wprowadzono 25 zmian systemowych otrzymanych z ministerstwa właściwego ds. pracy, które dotyczyły obsługi dokumentacji związanej z wnioskami składanymi w ramach Tarcz antykryzysowych.

²⁹ Z tego: 1 802,8 tys. zł pochodziło z FP, 1 400,1 tys. zł z RPO WPI i 157,6 tys. zł z PO WER.

³⁰ Środki z FP.

Kwota wypłaconego przez PUP wsparcia wyniosła łącznie 4 314,1 tys. zł, z tego: 3 359,5 tys. zł³¹ w 2020 r. i 954,6 tys. zł w 2021 r. (do 30 czerwca).

W 2020 r. Urząd, ze względu na niewykorzystanie kwoty w wysokości 1,0 tys. zł pochodzącej z RPO WP, dokonał jej zwrotu na rachunek dysponenta środków.

(akta kontroli str. 98-100)

Badaniem szczegółowym objęto próbę 50 wniosków³² o dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez samozatrudniającego w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19. Badanie 40 wniosków³³ (z 767 zaakceptowanych) wykazało, że:

- 19 wniosków zostało złożonych w formie papierowej i 21 w formie elektronicznej,
- wnioski rozpatrywano najszybciej w dniu wpływu a najpóźniej w terminie do 27 dni od tego dnia,
- Urząd każdorazowo dokonywał weryfikacji wniosków pod kątem spełnienia przez wnioskodawcę kryteriów zawartych w art. 15zcc ust. 2 ustawy COVID-19 poprzez sprawdzanie zgodności danych³⁴ we wniosku z zapisami/ z danymi wykazanymi w CEIDG³⁵ oraz poprawności obliczeń wysokości spadku obrotów i przysługującego dofinansowania,
- sprawdzenie poprawności danych zawartych we wnioskach dokumentowano poprzez dołączenie wydruków ze stron internetowych CEIDG oraz dokonywano adnotacji o każdorazowej weryfikacji przed wypłatą kolejnych transz,
- wypłata pierwszej raty wsparcia następowała bez zbędnej zwłoki (w dniu podpisania umowy do maksymalnie 15 dni od jej podpisania),
- wypłata drugiej transzy następowała po upływie od czterech do 55 dni od wypłaty pierwszej transzy,
- wypłata trzeciej transzy następowała po upływie od 15 do 49 dni od wypłaty drugiej transzy,
- trzem przedsiębiorcom wypłacono w jednej płatności dwie transze dofinansowania.

(akta kontroli str. 200-205)

Badanie 10³⁶ z 148 rozpatrzonych negatywnie wniosków wykazało, że:

- wnioski rozpatrywano najszybciej w dniu wpływu, najpóźniej w terminie do 13 dni od tego dnia,
- wszyscy przedsiębiorcy zostali niezwłocznie powiadomieni o braku akceptacji wniosku,
- brak akceptacji wniosków był zasadny i wynikał z następujących powodów:
 - w dwóch przypadkach przedsiębiorcy nie mieli możliwości wykazania spadku obrotów ze względu na nieprowadzenie działalności gospodarczej w wymaganym okresie,
 - w jednym przypadku przedsiębiorca kwalifikował się do objęcia postępowaniem upadłościowym,
 - w dwóch przypadkach przedsiębiorcy wystąpili o przyznanie pomocy drugi raz z tego samego instrumentu wsparcia,
 - w jednym przypadku wniosek zawierał braki formalne³⁷,
 - w dwóch przypadkach wnioski zostały wycofane przez przedsiębiorców,

³¹ Z tego: 1 802,8 tys. zł z FP, 1 399,1 tys. zł z RPO WP i 157,6 tys. zł z PO WER.

³² Z tego: 40 rozpatrzonych pozytywnie i 10 rozpatrzonych negatywnie.

³³ Dobrych celowo.

³⁴ Warunków i miejsca prowadzenia działalności (status, rozpoczęcie, zawieszenia, miejsce wykonywania).

³⁵ Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej.

³⁶ Dobrych celowo.

³⁷ Brak Formularza informacji, wezwano do uzupełnienia braków w terminie 7 dni, przedsiębiorca poinformował 4 lutego 2021 r. o złożeniu kolejnego wniosku.

- w jednym przypadku wykazano za niski spadek obrotów (24,31%) w stosunku do roku poprzedniego,
- w jednym przypadku wniosek wpłynął do PUP przed datą ogłoszenia naboru.

(akta kontroli str. 206)

b) W ramach instrumentu pożyczka bezzwrotna na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy (art. 15zzd ustawy COVID-19), według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz 30 czerwca 2021 r. wysokość środków otrzymanych przez PUP z FP z przeznaczeniem na ten cel wyniosła odpowiednio: 21 235,6 tys. zł i 125,0 tys. zł.

Liczba wniosków o udzielenie ww. pożyczki, które wpłynęły do PUP i zostały rozpatrzone w latach 2020-2021 (30 czerwca) wyniosła kolejno: 4 685 i 104, z czego:

- zaakceptowano odpowiednio – 4257 i 22 wnioski,
- rozpatrzono negatywnie – 428 i 82 wnioski.

Liczba wniosków złożonych do 17 kwietnia 2020 r. wyniosła 439³⁸, a po 17 kwietnia 2020 r. – 4350. Według stanu na 31 grudnia 2020 r. i 30 czerwca 2021 r. PUP podpisał z beneficjentami 4254 i 27 umów o udzielenie pożyczki, a kwota wypłaconego wsparcia wyniosła odpowiednio: 21 235,6 tys. zł, i 125,0 tys. zł. W badanych latach w PUP nie stwierdzono przypadków wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 96-97, 133-135)

Badaniem szczegółowym objęto próbę 50 wniosków³⁹ o udzielenie pożyczki bezzwrotnej na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy.

Badanie 40⁴⁰ z 4 279 zaakceptowanych wniosków o pożyczkę wykazało, że:

- 22 wnioski zostały złożone w formie papierowej i 18 w formie elektronicznej,
- rozpatrzono je najszybciej w dniu wpływu, najpóźniej w terminie do 22 dni,
- w każdej sprawie weryfikowano spełnianie przez wnioskodawcę kryterium zawartego w art. 15zzd ust. 1 oraz właściwość urzędu pracy, o której mowa w art. 15zzd ust. 2 ustawy COVID-19 poprzez sprawdzenie warunku i miejsca prowadzenia działalności (status, rozpoczęcie, zawieszenia, miejsce wykonywania), co dokumentowano poprzez dołączenie do akt sprawy wydruków ze stron internetowych CEIDG lub Krajowego Rejestru Sądowego (KRS)⁴¹,
- w każdej sprawie wypłata pożyczki nastąpiła w ciągu dwóch dni roboczych po zaakceptowaniu wniosku (zgodnie z wymogiem określonym w § 1 ust. 3 umowy pożyczki),
- we wszystkich sprawach weryfikowano spełnienie warunku koniecznego do umorzenia pożyczki⁴². Program Syriusz umożliwiał automatyczną weryfikację⁴³ spełnienia przez beneficjenta warunku po upływie trzech miesięcy

³⁸ Przy czym, w przypadku ośmiu wniosków, które nie zostały rozpatrzone przed wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2022 r. poz. 376), podpisano umowy zgodnie z wytycznymi, udostępnionymi przez Departament Rynku Pracy (Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej) w portalu Intranet Publicznych Służb Zatrudnienia (dalej: PSZ Intranet).

³⁹ Z tego: 40 rozpatrzonych pozytywnie i 10 rozpatrzonych negatywnie.

⁴⁰ Dobranych losowo.

⁴¹ Po zmianie aktualizacyjnej z 4 czerwca 2020 r. program Syriusz umożliwiał automatyczną obsługę wniosków o pożyczkę w zakresie m.in. weryfikacji poprawności wniosku. Od 5 czerwca 2020 r. weryfikację prowadzono zarówno w programie jak i poprzez wydruki CEIDG i KRS – osiem wniosków z badanej próby, a dla wniosków złożonych i rozpatrzonych przed tą datą, weryfikację systemową przeprowadzono ponownie po wypłacie środków – 32 wnioski z badanej próby.

⁴² Warunkiem umorzenia pożyczki było, że mikroprzedsiębiorca będzie prowadził działalność gospodarczą przez okres trzech miesięcy od dnia udzielenia pożyczki (art. 15zzd ust. 7 ustawy COVID-19).

⁴³ Po zmianie aktualizacyjnej z 29 lipca 2020 r. w programie Syriusz dodano możliwość automatycznej weryfikacji wniosków pod kątem automatycznego umarzenia.

od daty udzielenia pożyczki, a pracownik merytoryczny dokonywał takiej weryfikacji przy generowaniu pisma o umorzeniu pożyczki,

- we wszystkich 40 sprawach beneficjentów informowano, za pośrednictwem poczty tradycyjnej lub pocztą elektroniczną, o spełnieniu warunku do umorzenia pożyczki – najwcześniej w dniu weryfikacji spełnienia tego warunku przez pracownika merytorycznego, najpóźniej 22 dni po tej weryfikacji.

(akta kontroli str. 130-131, 136-199, 231-232)

Badanie 10⁴⁴ z 510 rozpatrzonych negatywnie⁴⁵ wniosków o pożyczkę wykazało, że:

- rozpatrzono je w terminie od jednego do 19 dni od dnia wpływu,
- dziewięciu wnioskodawców powiadomiono niezwłocznie i pisemnie o braku akceptacji wniosku, tj. w tym samym lub kolejnym dniu od dnia rozpatrzenia wniosku, w jednym przypadku sporządzono notatkę służbową z uzasadnieniem i powiadomiono wnioskodawcę telefonicznie⁴⁶,
- brak akceptacji/pozostawienie bez rozpatrzenia wniosków był zasadny i wynikał m.in. ze złożenia wniosku przez nieuprawniony podmiot (spółka cywilna lub przedsiębiorca, który zawiesił działalność przed 1 marca lub 1 kwietnia 2020 r.), złożenia wniosku przez podmiot, który prowadził działalność poza obszarem właściwości PUP⁴⁷ i ponownego złożenia wniosku.

(akta kontroli str. 132, 1135-1139)

Poza wnioskami objętymi badaniem szczegółowym, o których mowa powyżej, w ramach instrumentu:

- dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 (art. 15zzc ustawy COVID-19) – w jednym przypadku pracownik Urzędu błędnie zakwalifikował wniosek do wypłaty. PUP po wezwaniu wystawionym podmiotowi odzyskał w całości nienależnie przekazaną kwotę 2,5 tys. zł.
- pożyczka bezzwrotna ze środków FP na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy (art. 15zdd ustawy COVID-19) – w pięciu przypadkach PUP dochodził należności od podmiotów, którym wypłacono środki pomimo, iż nie spełniali warunków otrzymania pomocy. tj.: podmiotowi innemu niż wykazany we wniosku; spółce cywilnej; przedsiębiorcy, który zawiesił działalność (dwa przypadki); przedsiębiorcy, który otrzymał uprzednio pożyczkę poprzez swojego pełnomocnika. Cztery zdarzenia miały miejsce na skutek błędów pracowników PUP, w jednym przypadku – na skutek otrzymania przez PUP wyjaśnień dotyczących wypłaty środków spółkom cywilnym po dacie wypłaty środków.
Kwotę 25,0 tys. zł (łącznie) PUP odzyskał w całości, w tym w jednym przypadku z przedsiębiorcą zawarto ugodę w celu rozłożenia należności na raty.

(akta kontroli str. 240-376)

c) W ramach instrumentu wsparcia dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników w rozumieniu art. 15g ust. 4 zdanie pierwsze oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 (art. 15zbb ustawy COVID-19)

⁴⁴ Dobrych celowo.

⁴⁵ W tym także wnioski pozostawione bez rozpatrzenia.

⁴⁶ Dot. wniosku przekazanego do PUP z innego Powiatowego Urzędu Pracy zgodnie z właściwością miejscową. Wnioskodawca uprzednio otrzymał pomoc na podstawie wcześniej złożonego wniosku nr WnCovPoz.20.2636.

⁴⁷ Dyrektor wyjaśniła, że trzech wnioskodawców poinformowano telefonicznie, że złożyli wnioski nieprawidłowo ze względu na miejsce prowadzenia działalności. W związku z powyższym oraz ze względu na niekompletność wniosku i błędy we wniosku zdecydowali oni o ponownym złożeniu poprawnego wniosku do właściwego urzędu pracy. Jednocześnie po przekazaniu informacji telefonicznie, wnioskodawcy zostali poinformowani również pisemnie.

Urząd otrzymał łącznie 10 699,7 tys. zł, z tego 8 751,1 tys. zł⁴⁸ w 2020 r. i 1 948,6 tys. zł⁴⁹ w 2021 r. (do 30 czerwca).

Liczba wniosków o udzielenie wsparcia z tego tytułu, które wpłynęły do PUP i zostały rozpatrzone w 2020 r. i do 30 czerwca 2021 r. wyniosła odpowiednio: 558 i 97, z tego:

- 507 i 73 wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie i następnie na ich podstawie zawarto z przedsiębiorcami umowy,
- 51 i 24 wnioski rozpatrzono negatywnie.

Kwota wypłaconego przez PUP wsparcia wyniosła łącznie 10 698,7 tys. zł, z tego: 8 750,0 tys. zł⁵⁰ w 2020 r. i 1 948,7 tys. zł w 2021 r. (do 30 czerwca).

W 2020 r. Urząd, ze względu na niewykorzystanie kwoty w wysokości 1,0 tys. zł⁵¹, dokonał jej zwrotu na rachunek dysponenta środków.

(akta kontroli str. 977)

Badaniem szczegółowym objęto próbę 50 wniosków⁵² o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników w rozumieniu art. 15g ust. 4 zdanie pierwsze oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 (art. 15zbb ustawy COVID-19).

Badanie 40 wniosków⁵³ (z 580 zaakceptowanych) wykazało, że:

- 14 wniosków zostało złożonych w formie papierowej i 26 w formie elektronicznej,
- wnioski rozpatrywano najszybciej w dniu wpływu a najpóźniej w terminie do 40 dni od tego dnia,
- w Urzędzie każdorazowo dokonywano weryfikacji wniosków pod kątem spełnienia przez wnioskodawcę kryteriów zawartych w art. 15zbb ustawy COVID-19 poprzez sprawdzanie zgodności danych⁵⁴ we wniosku z danymi wykazanymi w CEIDG lub KRS, poprawności obliczeń wysokości przysługującego dofinansowania, a także złożenia wymaganych oświadczeń, o których mowa w art. 15zbb ust. 10,
- sprawdzenie poprawności danych zawartych we wnioskach dokumentowano poprzez dołączenie do akt spraw wydruków ze stron internetowych CEIDG lub KRS,
- wypłata pierwszej raty wsparcia następowała bez zbędnej zwłoki (od dnia podpisania umowy do pięciu dni od jej podpisania),
- wypłata drugiej transzy następowała po upływie od sześciu do 66 dni od wypłaty pierwszej transzy,
- wypłata trzeciej transzy następowała po upływie od 16 do 55 dni od wypłaty drugiej transzy,
- w dwóch wnioskach złożonych przez przedsiębiorców oraz umowach zawartych w ramach ww. instrumentu⁵⁵ wskazano spółki cywilne, jako podmioty, którym udziela się wsparcia⁵⁶.

(akta kontroli str. 977-981, 1022-1124, 1130-1132)

Badanie 10⁵⁷ z 75 rozpatrzonych negatywnie wniosków⁵⁸ wykazało, że:

- wnioski rozpatrywano najszybciej w dniu wpływu, najpóźniej w terminie do 27 dni od tego dnia,

⁴⁸ Z tego: 7 402,2 tys. zł pochodziło z FP, a 1 348,9 tys. zł z PO WER.

⁴⁹ Całość z FP.

⁵⁰ Z tego: 7 402,1 tys. zł z FP i 1 347,9 tys. zł z PO WER.

⁵¹ Z tego: 0,9 tys. zł z PO WER i 0,1 z FP.

⁵² Z tego: 40 rozpatrzonych pozytywnie i 10 rozpatrzonych negatywnie.

⁵³ Dobrych celowo.

⁵⁴ Warunków i miejsca prowadzenia działalności (status, rozpoczęcie, zawieszenia, miejsce wykonywania).

⁵⁵ Z 60 umów zawartych z beneficjentami, którzy otrzymali największe wsparcie.

⁵⁶ W dwóch przypadkach na trzy, które dotyczyły spółek cywilnych.

⁵⁷ Dobrych losowo.

⁵⁸ W tym także wnioski pozostawione bez rozpatrzenia.

- dziewięciu przedsiębiorców zostało niezwłocznie powiadomionych o braku akceptacji wniosku, w jednym przypadku wnioskodawca wniósł o wycofanie wniosku przed jego rozpatrzeniem⁵⁹,
- brak akceptacji wniosków był zasadny i wynikał z następujących powodów: ponowne złożenie przez przedsiębiorców wniosków o dofinansowanie (w tym na pracowników już objętych wsparciem w ramach art. 15zzb ustawy COVID-19), otrzymanie dofinansowania do wynagrodzeń z innego źródła (WUP) oraz złożenie wniosku przez podmiot nieuprawniony, który nie jest przedsiębiorcą.
(akta kontroli str. 977, 982, 1135-1139)

d) W ramach dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorców lub małych przedsiębiorców (art. 15zze⁴ ustawy COVID-19), według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz 30 czerwca 2021 r. PUP otrzymał z FP odpowiednio: 200 tys. zł i 734,3 tys. zł. Wykorzystał ww. kwoty w całości.

Liczba wniosków o udzielenie ww. dotacji, które wpłynęły do PUP i zostały rozpatrzone w latach 2020-2021 (30 czerwca) wyniosła kolejno: 98 i 143, z czego:

- zaakceptowano odpowiednio – 41 i 146 wniosków,
- rozpatrzono negatywnie – 11 i 43 wnioski.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. i 30 czerwca 2021 r. PUP podpisał z beneficjentami 40 i 147 umów o udzielenie dotacji. W badanych latach w PUP nie stwierdzono przypadków wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 983)

Badaniem szczegółowym objęto próbę 20 wniosków⁶⁰ o udzielenie dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorców lub małych przedsiębiorców (art. 15zze⁴ ustawy COVID).

Badanie 10⁶¹ z 241 zaakceptowanych wniosków wykazało, że:

- wszystkie wnioski złożono w formie elektronicznej, tj. zgodnie z wymogiem wynikającym z art. 15zze⁴ ust. 6 ustawy COVID-19,
- rozpatrzono je najszybciej w drugim dniu od wpływu wniosku, najpóźniej w terminie do 14 dni,
- w Urzędzie każdorazowo weryfikowano wnioski pod kątem spełnienia przez wnioskodawcę warunków zawartych w art. 15zze⁴ ust. 1, 2 i 4 ustawy COVID-19 poprzez sprawdzanie zgodności danych⁶² we wniosku z zapisami wykazanymi w CEIDG oraz weryfikację poprzez program Syriusz,
- sprawdzenie poprawności danych zawartych we wnioskach dokumentowano poprzez dołączenie wydruków z CEIDG oraz metryczek w teczkach spraw,
- wypłata wsparcia następowała bez zbędnej zwłoki (w dniu podpisania umowy lub jeden dzień po tym dniu),
- wsparcia udzielono każdorazowo w wysokości 5 tys. zł, co było zgodne z art. 15zze⁴ ust. 7 ustawy COVID-19,
- w każdej sprawie, poprzez program Syriusz, weryfikowano warunek wykonywania działalności gospodarczej przez okres trzech miesięcy od dnia udzielenia dotacji, o którym mowa w art. 15zze⁴ ust. 8 ustawy COVID-19.

(akta kontroli str. 983, 984, 986-1000a)

Badanie 10⁶³ z 54 rozpatrzonych negatywnie wniosków wykazało, że:

⁵⁹. Program Syriusz umożliwiał zakwalifikowanie wniosków do rozpatrzonych pozytywnie, negatywnie i nierozparzonych, w związku z powyższym w puli wniosków rozpatrzonych negatywnie znajdowały się również wnioski wycofane.

⁶⁰ Z tego: 10 rozpatrzonych pozytywnie i 10 rozpatrzonych negatywnie.

⁶¹ Dobrych celowo.

⁶² Warunków i miejsca prowadzenia działalności (status, rozpoczęcie, zawieszenia, miejsce wykonywania).

⁶³ Dobrych losowo.

- rozpatrzone je najszybciej w dniu złożenia, najpóźniej w terminie siedmiu dni od dnia wpływu,
- sześciu wnioskodawców powiadomiono niezwłocznie o braku akceptacji wniosku, tj. w tym samym lub kolejnym dniu od dnia rozpatrzenia wniosku, w dwóch przypadkach przedsiębiorcy złożyli prośby o nierozpatrywanie wniosków oraz w dwóch złożyli wnioski ponownie,
- brak akceptacji wniosków był zasadny i wynikał m.in. z braku zgodności kodu PKD przeważającej działalności z wymaganymi kodami, złożenia wniosku przez nieuprawniony podmiot (spółka cywilna).

(akta kontroli str. 983, 985)

e) W ramach dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy (§ 7 rozporządzenia w sprawie wsparcia) według stanu na dzień 30 czerwca 2021 r. wysokość środków otrzymanych przez PUP z FP z przeznaczeniem na ten cel wyniosła 8 465,7 tys. zł. Liczba wniosków o udzielenie ww. dotacji, które wpłynęły do PUP w roku 2021 (30 czerwca) wyniosła 1 789, z czego spośród 1 747⁶⁴:

- zaakceptowano – 1 628 wniosków,
- rozpatrzone negatywnie – 119 wniosków.

Według stanu na 30 czerwca 2021 r. PUP podpisał z beneficjentami 1 628 umów o udzielenie dotacji, a kwota wypłaconego wsparcia wyniosła 8 139,7 tys. zł. W ww. okresie w PUP nie stwierdzono przypadków wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 1001)

Badaniem szczegółowym objęto próbę 20 wniosków⁶⁵ o udzielenie dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy (§ 7 rozporządzenia w sprawie wsparcia).

Badanie 10⁶⁶ z 1 628 zaakceptowanych wniosków wykazało, że:

- wszystkie wnioski złożono w formie elektronicznej, tj. zgodnie z wymogiem wynikającym z art. 15z⁶⁷ ust. 6 ustawy COVID-19 w zw. z § 7 rozporządzenia w sprawie wsparcia,
- rozpatrzone je najszybciej w dziewiątym dniu od wpływu wniosku, najpóźniej w terminie do 18 dni,
- w Urzędzie każdorazowo weryfikowano wnioski pod kątem spełnienia przez wnioskodawcę kryteriów zawartych w § 7 ust. 1 i 3 rozporządzenia w sprawie wsparcia poprzez sprawdzanie zgodności danych⁶⁷ we wniosku z zapisami wykazanymi w CEIDG oraz weryfikację poprzez program Syriusz,
- sprawdzenie poprawności danych zawartych we wnioskach dokumentowano poprzez dołączenie do akt spraw wydruków z CEIDG oraz metryczek w teczkach spraw,
- wypłata wsparcia następowała bez zbędnej zwłoki (w dniu podpisania umowy lub jeden dzień po tym dniu),
- w każdej sprawie poprzez program Syriusz weryfikowano warunek wykonywania działalności gospodarczej przez okres trzech miesięcy od dnia udzielenia dotacji, o którym mowa w art. 15z⁶⁷ ust. 8 ustawy COVID-19, w zw. z § 7 rozporządzenia w sprawie wsparcia.

(akta kontroli str. 1001-1002, 1004-1020)

⁶⁴ 42 wnioski według stanu na 30 czerwca 2021 r. były w trakcie rozpatrywania.

⁶⁵ Z tego: 10 rozpatrzonych pozytywnie i 10 rozpatrzonych negatywnie.

⁶⁶ Dobranych celowo.

⁶⁷ Warunków i miejsca prowadzenia działalności (status, rozpoczęcie, zawieszenia, miejsce wykonywania).

Badanie 10⁶⁸ ze 119 rozpatrzonych negatywnie wniosków⁶⁹ wykazało, że:

- rozpatrzono je najszybciej jeden dzień po wpływie, najpóźniej w terminie dziewięciu dni od dnia wpływu,
- ośmiu wnioskodawców powiadomiono niezwłocznie o braku akceptacji wniosku, tj. w tym samym lub kolejnym dniu od dnia rozpatrzenia wniosku, w jednym przypadku przedsiębiorca złożył prośbę o nierozpatrywanie wniosku (przed rozpatrzeniem wniosku) oraz w jednym przypadku przedsiębiorca złożył wniosek ponownie (zamiast korekty),
- brak akceptacji (lub pozostawienie bez rozpatrzenia) wniosków był zasadny i wynikał m.in. z braku zgodności kodu PKD przeważającej działalności z wymaganymi kodami, złożenia wniosku za miesiąc, na który uprzednio przedsiębiorca otrzymał dotację, złożenia wniosku przez podmiot, który prowadził działalność poza obszarem właściwości PUP.

(akta kontroli str. 1001, 1003)

Do 30 czerwca 2021 r. do PUP nie wpłynęły żadne wnioski o udzielenie dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy, o której mowa w art. 15z^{4a} ustawy COVID-19.

(akta kontroli str. 1021)

1.2. Raportowanie realizacji świadczeń związanych z wypłatą środków z Tarczy antykryzysowych wykonywano codziennie do ministra właściwego ds. pracy. Początkowo raportowanie odbywało się poprzez generator na Portalu PSZ (ankiety.praca.gov.pl), a od 28 kwietnia 2020 r. za pomocą sprawozdania statystycznego, które generowano w programie Syriusz. Ponadto raporty drukowano na potrzeby Dyrektora Urzędu, a informacje w nich zawarte przekazywano Staroście Powiatu Puckiego. Dodatkowo raz w tygodniu sprawozdanie przesyłano za pomocą poczty elektronicznej do WUP⁷⁰.

(akta kontroli str. 377-392)

W Urzędzie nie opracowano pisemnych procedur w zakresie monitorowania realizacji działań pomocowych.

Zadania w tym zakresie powierzono wyznaczonym pracownikom⁷¹ oraz wyznaczono koordynatorów. Nadzór nad funkcjonowaniem instrumentów wsparcia sprawowała zastępca Dyrektora Urzędu – kierownik Centrum Aktywizacji Zawodowej.

Zdaniem Dyrektora Urzędu do monitorowania i bieżącego prowadzenia analiz przydatne były codzienne sprawozdania generowane z programu Syriusz.

Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że zadania związane z realizacją instrumentów Tarczy antykryzysowych były zadaniami dodatkowymi, które zostały przydzielone pracownikom Urzędu, poza zadaniami wynikającymi z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W celu dokładnego sprawdzenia dokumentów przekazanych do dokonania płatności, wspólnie z Referatem Księgowości Urzędu, podjęto decyzję aby dokonywać nie więcej niż 150 przelewów dziennie.

(akta kontroli str. 233-239)

Wnioski o przyznanie środków na finansowanie realizacji działań w ramach Tarczy antykryzysowej składane były za pośrednictwem WUP do ministra właściwego ds. pracy zgodnie z „Zasadami ubiegania się o środki z rezerwy Funduszu Pracy

⁶⁸ Dobrych losowo.

⁶⁹ W tym także wnioski pozostawione bez rozpatrzenia.

⁷⁰ Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku.

⁷¹ W celu uniknięcia błędów dokonano podziału zadań dla poszczególnych pracowników (wprowadzanie wniosków do systemu Syriusz, przygotowywanie dokumentów do wypłaty oraz weryfikacja dokonywanych wypłat).

na finansowanie działań aktywizacyjnych realizowanych przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy w 2020 roku z dnia 01.04.2020 r.”.

Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że PUP nie dysponował opiniami Marszałka Województwa Pomorskiego w sprawie przyznania środków. W pismach od ministra właściwego ds. pracy informujących o przyznaniu środków na realizację zadań związanych z realizacją wsparcia w ramach Tarcz antykryzysowych związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19 każdorazowo zamieszczana była informacja o pozytywnym zaopiniowaniu wniosku przez Marszałka Województwa Pomorskiego.

(akta kontroli str. 377-386)

W latach 2020-2021 (do 30 czerwca) PUP złożył do ministra właściwego ds. pracy, za pośrednictwem WUP, 29 wniosków o przyznanie środków w ramach finansowania zadań związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Łącznie wnioskowano o 47 223,7 tys. zł i taka kwota została PUP przyznana i wypłacona⁷². Wszystkie wnioski zostały zaopiniowane przez Marszałka Województwa Pomorskiego⁷³, a wypłaty środków odbywały się najwcześniej w dniu wysłania wniosku o zasilenie rachunku bankowego a najpóźniej 21 dni od tego dnia.

Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że szacowanie kwot środków koniecznych do finansowania poszczególnych instrumentów następowało na podstawie ilości wniosków złożonych w danym okresie⁷⁴. Wnioski o przyznanie środków składane były do WUP i dwa razy w tygodniu (środy i piątki) przekazywane do właściwego ministerstwa. Ponadto Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że terminy przekazywania poszczególnych transz finansowania umożliwiały obsługę wniosków składanych przez przedsiębiorców.

(akta kontroli str. 207-230)

Dyrektor Urzędu poinformowała, że w badanym okresie występowały nieliczne awarie informatyczne programu Syriusz trwające nie dłużej niż jeden dzień. Problemy dotyczyły między innymi automatycznej weryfikacji wniosków pod kątem spełnienia warunków niezbędnych do umorzenia pożyczki. Prawidłowość funkcjonowania programu była kontrolowana codziennie przez informatyka Urzędu, po wykonaniu kopii bezpieczeństwa systemu, poprzez sprawdzenie w logach systemowych, czy nie wystąpiły błędy. W badanym okresie nie wystąpiły takie przypadki.

Rozwiązania informatyczne umożliwiały określenie sumarycznej pomocy, która została udzielona poszczególnym beneficjentom. Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że zarówno w programie Syriusz oraz w SUDOP⁷⁵ i SHRIMP⁷⁶ pracownicy mogli dokonać weryfikacji otrzymanych przez przedsiębiorców kwot wsparcia.

Ponadto Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że program Syriusz umożliwiał generowanie raportów w zależności od ustawionych parametrów raportu, także w zakresie terminów rozpatrywania wniosków.

(akta kontroli str. 377-382)

W badanym okresie nie wystąpiły przypadki pozostawienia bez rozpatrzenia żadnej z ośmiu reklamacji (odwołań) zgłaszanych przez przedsiębiorców, którym odmówiono wsparcia. Reklamacje zostały wniesione przez podmioty, które nie otrzymały dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy. Odwołania były rozpatrywane poprzez ponowną weryfikację wniosku. Jeżeli wnioskodawca nie spełniał warunków

⁷² W tym: w roku 2020 – 35 323,7 tys. zł oraz w roku 2021 (do 2 lipca) – 11 900,0 tys. zł.

⁷³ Zgodnie z informacją zawartą w zawiadomieniu o przyznanych środkach.

⁷⁴ Codziennie generowano sprawozdanie w programie Syriusz, dotyczące liczby wniosków z poszczególnych instrumentów (w tym: liczby negatywnie i pozytywnie rozpatrzonych wniosków) i kwot środków.

⁷⁵ System Udostępniania Danych o Pomocy Publicznej

⁷⁶ System Monitorowania i Harmonogramowania Pomocy Publicznej.

do udzielania wsparcia, decyzję o negatywnym rozpatrzeniu pozostawiano w mocy, o czym informowano przedsiębiorcę:

- w sześciu przypadkach wnioskodawcy złożyli odwołanie od odmowy przyznania środków⁷⁷. PUP po ponownym rozpatrzeniu wniosków odmówił udzielenia wsparcia. Dwa wnioski według stanu na 30 września 2020 r., dwa wnioski na 30 listopada 2020 r. i dwa wnioski na 31 marca 2021 r. nie spełniały warunku w zakresie przeważającego kodu PKD uprawniającego do otrzymania wsparcia,
- w jednym przypadku PUP ponownie odmówił udzielenia dotacji ze względu na brak postanowienia sądu w sprawie przedłużenia zarządu sukcesyjnego,
- w jednym przypadku Urząd ponownie rozpatrzył wniosek i udzielił dotacji⁷⁸ po otrzymaniu wyjaśnień z Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii, w których wskazano, że przedsiębiorca kwalifikuje się do wsparcia, jeżeli przeważający kod PKD jego jednostki lokalnej kwalifikuje się do wsparcia.

(akta kontroli str. 377-382, 522-523, 721-878)

W okresie objętym kontrolą podmioty zewnętrzne nie przeprowadzały kontroli w Urzędzie bezpośrednio w zakresie realizacji zadań związanych z ustawą COVID-19. Natomiast w dniach 26-28 października 2021 r. WUP w Gdańsku przeprowadził kontrolę dotyczącą RPO⁷⁹. W zakresie kontrolowanej dokumentacji dotyczącej rozliczeń finansowych nie stwierdzono nieprawidłowości. Ponadto Izba Administracji Skarbowej w Gdańsku przeprowadziła w okresie 1-9 grudnia 2021 r. w WUP w Gdańsku audyt projektu w ramach PO WER⁸⁰. W wyniku badania nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 377-382, 879-910, 1135-1139)

1.3. W Urzędzie podjęto działania zabezpieczające w celu uniemożliwienia przekazania wsparcia podmiotom, które nie spełniały warunków kwalifikowalności poprzez weryfikację wniosku pod kątem zgodności z zasadami udzielania wsparcia⁸¹. Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że oświadczenia składane przez wnioskodawców weryfikowane były w ramach kompetencji Urzędu oraz w oparciu o dane dostępne w: CEIDG, SUDOP, REGON i KRS. Wyjaśniła, że na początkowym etapie realizacji poszczególnych form wsparcia z Tarczy antykryzysowej, PUP nie posiadał żadnych narzędzi do weryfikacji, czy wnioskodawca uzyskał jakiegokolwiek wsparcie z innego źródła. Aktualizacja programu Syriusz (wersja 2.0.52.1 z 28 lipca 2020 r.) umożliwiła dokonanie weryfikacji, czy przedsiębiorca nie uzyskał wsparcia na dany cel z innego źródła np. WUP lub innego powiatowego urzędu pracy. Wcześniej Urząd opierał się na oświadczeniach wnioskodawców składanych pod odpowiedzialnością karną.

(akta kontroli str. 233-239)

Ponadto, od 24 kwietnia 2020 r. do weryfikacji wniosków w Urzędzie wykorzystywano system SUDOP, w związku z umożliwieniem wprowadzania do tego systemu

⁷⁷ Prośbę o ponowne rozpatrzenie wniosku.

⁷⁸ Art. 15^z ustawy COVID-19 i § 7 rozporządzenia w sprawie wsparcia.

⁷⁹ Kontrola projektu nr RPPM.05.01.01-22-0004/19, w ramach którego zostały skontrolowane wybrane wnioski o płatność obejmujące także *Zadanie 6 - Instrumenty dofinansowania*.

⁸⁰ Projekt nr POWR.01.01.01-22-0015/18 realizowany przez Powiat Pucki/PUP w Pucku, audyt w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej w ramach PO WER 2014-2020.

⁸¹ Tj. prowadzenia działalności zgodnie z obowiązującymi przepisami, zgodności danych przedsiębiorcy wykazanych we wniosku i danych zawartych w CEIDG, KRS oraz Bazie Internetowej Regon, przeważającego kodu PKD – w przypadku dotacji, siedziby mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy oraz miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, czy wnioskodawca jest mikroprzedsiębiorcą, otrzymania danej formy z innego PUP lub WUP (od aktualizacji oprogramowania Syriusz – wersja 2.0.52.1 z 28 lipca 2020 r. oraz poprzez SUDOP od 24 kwietnia 2020 r.), liczby dotacji, którą może otrzymać przedsiębiorca zgodnie z dopuszczalną ilością złożonych wniosków - dotyczy wyłącznie dotacji, prawidłowego wyliczenia spadku obrotów gospodarczych, podpisania wniosku przez osobę upoważnioną (w tym, czy załączono pełnomocnictwo), załączników do wniosku tj. umowy oraz Formularza informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc rekompensującą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19, przekroczenia limitu 800 tys. Euro uzyskanej pomocy publicznej.

informacji o udzieleniu dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art.15zzb ustawy COVID-19) oraz dotacji (art.15zze⁴ ustawy COVID-19).

(akta kontroli str. 377-382)

W trakcie weryfikacji i rozliczania wniosków składanych przez beneficjentów Urząd podejmował współpracę z WUP, urzędami: Miasta Puck i Gminy Puck w zakresie zapisów CEIDG oraz z innymi powiatowymi urzędami pracy. W badanym okresie nie współpracowano z Krajową Administracją Skarbową ani z Centralnym Biurem Antykorupcyjnym.

(akta kontroli str. 233-239)

Według stanu na dzień 5 stycznia 2022 r. Urząd nie przeprowadzał kontroli u beneficjentów w zakresie weryfikacji wniosków o wsparcie w ramach Tarcz antykryzysowych oraz ich rozliczeń. Nie przeprowadzono analizy ryzyka ani nie opracowano rocznych planów kontroli w powyższym zakresie.

Dyrektor Urzędu poinformowała, że w PUP nie ustalono procedur oceny przestrzegania przez beneficjentów warunków udzielonej pomocy oraz nie dokonywano kontroli przestrzegania tych warunków. Ponadto, przepisy dotyczące przeprowadzenia kontroli zostały wprowadzone w lipcu 2021 r. i, zgodnie z zapisami w umowach, Urząd mógł przeprowadzić kontrolę w okresie trzech lat od otrzymania formy wsparcia. Wyjaśniła, że w najbliższym okresie zostaną ustalone plany kontrolne⁸².

(akta kontroli str. 377-382, 1135-1139)

1.4. Urząd podejmował czynności w celu zapobiegania powstania nieprawidłowości w realizacji zadań wynikających z Tarcz antykryzysowych. Przed umorzeniem pożyczki, o której mowa w art. 15zzd ustawy COVID-19, weryfikowano spełnienie warunku koniecznego do umorzenia pożyczki. W wyniku tej weryfikacji stwierdzono trzy przypadki udzielenia pożyczki przedsiębiorcom, którzy następnie wnioskowali o jej udzielenie i je otrzymali z Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni (dalej: PUP Gdynia). Informację w powyższej sprawie przekazano do PUP Gdynia.

Dyrektor PUP Gdynia poinformowała, że dokonano ponownej weryfikacji wniosków, skutkiem czego dwóch przedsiębiorców zostało wezwanych do zwrotu pożyczki – należności zostały zwrócone w całości, a jeden oddał pożyczkę z własnej inicjatywy w ciągu trzech dni od daty wypłaty środków przez PUP Gdynia.

(akta kontroli str. 233-239, 524-525)

Ponadto w badanym okresie Urząd złożył pięć zawiadomień do Prokuratury Rejonowej o możliwości popełnienia przestępstwa polegającego na próbie wyłudzenia środków publicznych oraz odpowiedział na dwa pisma do Komend Powiatowych Policji, w których komendy wnosiły o przekazanie informacji w związku z prowadzonymi postępowaniami.

(akta kontroli str. 578-720)

W celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w procesie udzielania pomocy wprowadzono także podział zadań na różnych pracowników oraz limit 150 przelewów dziennie, o których mowa w pkt 1.2 niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 233-239)

1.5. Urząd nie przeprowadzał kontroli u podmiotów (przedsiębiorców), którzy uzyskali w latach 2020-2021 (do 30 czerwca) pożyczkę bezzwrotną na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorcy i dofinansowanie dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników⁸³.

⁸² Według stanu na dzień 4 stycznia 2022 r. plany te nie zostały ustalone.

⁸³ Według stanu na 5 stycznia 2022 r.

Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że z uwagi na nawarstwienie obowiązków związanych z rozpatrywaniem wniosków z Tarczy antykryzysowej i stosunkowo krótki okres obowiązywania regulacji umożliwiającej żądanie zwrotu środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, na chwilę obecną jeszcze nie przeprowadzono żadnej kontroli. Wcześniej nie istniał przepis umożliwiający przeprowadzenie kontroli wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem ani żądania zwrotu środków z tego tytułu⁸⁴.

(akta kontroli str. 233-239, 1135-1139)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Trzem przedsiębiorcom będącym osobą fizyczną niezatrudniającą pracowników (z 40) wypłacono w jednej płatności dwie transze dofinansowania na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy (art. 15ztc ustawy COVID-19), a w przypadku 11 innych wypłata drugiej transzy (cztery przypadki) lub trzeciej transzy (siedem przypadków) następowała w tym samym miesiącu, co wypłata transzy poprzedniej, co było niezgodne z art. 15ztc ust. 5 i § 1 ust. 2 umów⁸⁵, w których określono, że środki miały zostać wypłacone przedsiębiorcy maksymalnie w trzech miesięcznych równych transzach.

Dyrektor Urzędu wyjaśniła m.in. że wypłata trzem przedsiębiorcom w jednej płatności dwóch transz dofinansowania wynikała w pierwszym przypadku z przeoczenia pracownika PUP, w drugim – z powodu podjęcia się wniosku pod inny wniosek⁸⁶, w trzecim – ze względu na brak możliwości rozpatrzenia i wypłaty świadczenia w miesiącu, w którym wniosek wpłynął do Urzędu (tj. 30 kwietnia)⁸⁷.

Ponadto Dyrektor Urzędu wyjaśniła m.in., że w pozostałych 11 przypadkach wypłata drugiej lub trzeciej transzy następowała w tym samym miesiącu, co wypłata transzy poprzedniej ze względu na sytuację kadrową (osiem wniosków) oraz w przypadku, gdy wniosek wpłynął do Urzędu pod koniec miesiąca, a jego rozpatrzenie nastąpiło na początku następnego miesiąca (trzy wnioski).

(akta kontroli str. 200-205, 396-398, 1140-1143)

2. W sześciu z 22 badanych wniosków o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 (art. 15zzb ustawy COVID-19) złożonych po 24 czerwca 2020 r. wypłata drugiej (cztery przypadki) lub trzeciej transzy (dwa przypadki) następowała w tym samym miesiącu, co wypłata transzy poprzedniej, co było niezgodne z art. 15zzb ust. 7a ustawy COVID-19⁸⁸, który stanowi, że dofinansowanie jest wypłacane w okresach miesięcznych. Dyrektor Urzędu wyjaśniła m.in., że powodem powyższego było: wpływ wniosku do Urzędu pod koniec miesiąca, a jego rozpatrzenie na początku następnego miesiąca (dwa wnioski), prośby wnioskodawców, żeby wypłacać kolejne transze po naliczeniu przez nich wynagrodzenia, aby nie musieli zwracać środków, które zostały wydatkowane niezgodnie z przeznaczeniem (dwa przypadki) oraz rozpatrzenie wniosków po uzupełnieniu braków przez wnioskodawców (dwa przypadki).

⁸⁴ Przepisy art. 15ztc ust. 12 i art. 15zdd ust. 12, które weszły w życie z dniem 1 lipca 2021 r. z mocą od 1 kwietnia 2021 r. zobowiązują przedsiębiorcę do zwrotu środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

⁸⁵ Umowa o wypłatę dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, niezatrudniającą pracowników, w przypadku spadku obrotów w następstwie wystąpienia COVID-19.

⁸⁶ Wypłaty dokonano jednym przelewem w lutym za okres od 1 stycznia 2021 r. do 28 lutego 2021 r. w kwocie 2800 zł.

⁸⁷ Przelewu dokonano w dniu rozpatrzenia i zaakceptowania wniosku, tj. 11 maja 2021 r., za okres od 1 kwietnia 2020 r. do 31 maja 2020 r. w kwocie 5 040 zł.

⁸⁸ Art. 15zbb ust. 7a ustawy COVID-19 wszedł w życie 24 czerwca 2020 r.

(akta kontroli str. 978-980, 1140-1143)

3. Komparacje dwóch umów zawartych w ramach instrumentu wynikającego z art. 15zzb ustawy COVID-19 zostały sporządzone w sposób, który wskazywał na spółkę cywilną jako stronę umowy⁸⁹. Z art. 15zzb ust 1 ustawy COVID-19, wynika, że Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać dofinansowanie przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców⁹⁰ tj. wspólnikom spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Nie dochowano wymogów w zakresie oznaczenia przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w ramach umowy spółki cywilnej, wynikających z treści przepisów art. 43¹ w zw. z 43⁴ kc⁹¹ w zakresie oznaczenia firmy przedsiębiorcy osoby fizycznej. W złożonych wnioskach, a w konsekwencji w komparacjach ww. umów nie wskazano, bowiem imion i nazwisk osób, które zawarły umowę spółki cywilnej.

Przyczyną powyższego było pozytywne zweryfikowanie wniosków, w których w sekcji „dane identyfikacyjne przedsiębiorcy” wnioskodawcy wykazali nazwę spółki cywilnej, bez wskazania imion i nazwisk wspólników tej spółki. Dyrektor Urzędu wyjaśniła m.in., że:

- a) zgodnie z wyjaśnieniami Departamentu Rynku Pracy⁹² dot. dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców – art. 15zzb ustawy COVID-19⁹³: wspólnicy spółki cywilnej w przypadku zatrudniania pracowników, występują jako zbiorowy pracodawca. W związku z powyższym z wnioskiem o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, powinien wystąpić uprawniony wspólnik (lub wspólnicy) do reprezentowania ww. pracodawcy zbiorowego;
- b) zgodnie z wyjaśnieniami Departamentu Rynku Pracy⁹⁴: we wniosku wspólnik podaje dane spółki cywilnej (w tym NIP, REGON oraz numer rachunku bankowego).
- c) w umowach nie wskazano danych wspólników (przedsiębiorców) działających w ramach spółki cywilnej, ponieważ nie było możliwości technicznych, aby tego dokonać. Ponadto Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że wniosek wraz z umową, która była integralną częścią wniosku był zatwierdzony w systemie Syriusz i nie było możliwości dokonywania korekt w umowie z wnioskodawcą.

(akta kontroli str. 1057-1129, 1133-1134)

NIK wskazuje, że spółka cywilna jest stosunkiem o charakterze zobowiązaniowym (umową) i nie posiada osobowości prawnej. Nie posiada również zdolności sądowej, którą przypisano jedynie osobom fizycznym i prawnym⁹⁵. Tym samym w przypadku konieczności wyegzekwowania przyznanych środków, nieprawidłowe oznaczenie przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w ramach umowy spółki cywilnej może skutkować trudnościami w egzekucji.

⁸⁹ W komparacji umów wskazano, że umowa zostaje zawarta z przedsiębiorcą określonym szczegółowo we wniosku. We wniosku z kolei, w sekcji „dane identyfikacyjne przedsiębiorcy”, jako nazwę przedsiębiorcy, wykazano nazwę spółki cywilnej bez wskazania wspólników spółki oraz podano nr NIP spółki.

⁹⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 162, ze zm.

⁹¹ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, ze zm.

⁹² Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

⁹³ Data modyfikacji: 12 października 2020 r., data publikacji: 22 czerwca 2020 r., pytanie 3.31.

⁹⁴ Data modyfikacji: 12 października 2020 r., data publikacji: 22 czerwca 2020 r., pytanie 3.60.

⁹⁵ Zgodnie z treścią art. 64 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.).

OCENA CZĄSTKOWA

Wsparcie finansowe w ramach instrumentów pomocowych udzielane było przez Urząd w oparciu o faktyczne zapotrzebowanie uprawnionych beneficjentów. Co do zasady pracownicy PUP prawidłowo weryfikowali wnioski o przyznanie wsparcia ze środków FP, RPO WP i PO WER i udzielali wsparcia podmiotom uprawnionym, na warunkach określonych w art. 15zzb, 15zzc, 15zdd i 15zze⁴ ustawy COVID-19 a także § 7 rozporządzenia w sprawie wsparcia. W przypadku dokonania wypłaty podmiotowi nieuprawnionemu, Urząd każdorazowo podejmował działania mające na celu odzyskanie wypłaconej nienależnie kwoty. Badanie 140 wniosków rozpatrzonych przez Urząd pozytywnie wykazało, że w PUP sprawnie realizowano zadania w odniesieniu do stosowania instrumentów wsparcia na rzecz uprawnionych beneficjentów. Badanie 50 wniosków zweryfikowanych przez Urząd negatywnie⁹⁶ wykazało, że brak akceptacji wniosków był zasadny i wynikał z niespełnienia przez przedsiębiorców kryteriów otrzymania pomocy. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na dokonaniu wypłaty dofinansowania 20 przedsiębiorcom niezgodnie z art. 15zzc ust. 5 ustawy COVID-19 i § 1 ust. 2 zawartych umów⁹⁷ lub art. 15zzb ust. 7a ustawy COVID-19 i § 1 ust. 3 zawartych umów⁹⁸ (tj. bez zachowania miesięcznego terminu) oraz nieprawidłowym oznaczeniu przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w ramach umowy spółki cywilnej w komparacjach dwóch umów. Aktualizacje oprogramowania aplikacyjnego Syriusz przeprowadzane były przez służby PUP na bieżąco, a prawidłowość działania programu była weryfikowana w logach systemowych po dokonywanych codziennie kopiach zapasowych. Raportowanie realizacji świadczeń związanych z wypłatą środków z Tarcz antykryzysowych odbywało się terminowo.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Analiza efektów udzielonego wsparcia

2.1. W Urzędzie nie dokonywano analiz efektów wsparcia, jednak monitorowano dane dotyczące wypłat oraz liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie. Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że: na poziomie PUP weryfikowano efekty wynikające z zastosowania poszczególnych instrumentów pomocowych poprzez analizy ilości i wysokości wypłat i monitorowanie liczby osób rejestrujących się w Urzędzie jako osoby bezrobotne. Nie odnotowano w badanych latach znacznego wzrostu rejestracji tych osób. Ponadto, w zakresie sytuacji poszczególnych grup i branż w odniesieniu do utrzymania stanu zatrudnienia w przedsiębiorstwach, nie było w tym okresie zawiadomień pracodawców o planowanych zwolnieniach grupowych. Na potrzeby zobrazowania sytuacji beneficjentów monitorowana była sytuacja na rynku pracy⁹⁹, z której wynikało, że pomimo trudnej sytuacji związanej z pandemią pracodawcy korzystający z form pomocowych, zatrudniali dodatkowych pracowników (zwłaszcza w okresie sezonu letniego w turystyce i gastronomii). Odnotowano również wzrost zatrudnienia w branżach usługowych, handlu i budownictwie.

(akta kontroli str. 393-395, 400-521)

⁹⁶ W tym także wnioski pozostawione bez rozpatrzenia.

⁹⁷ Umowa o wypłatę dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, niezatrudniającego pracowników, w przypadku spadku obrotów w następstwie wystąpienia COVID-19.

⁹⁸ Umowa o wypłatę dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19.

⁹⁹ Sprawozdania o rynku pracy MRPIT-01, Raporty o stanie powiatu, sprawozdania finansowe MRPIT-02 z udzielonych form wsparcia covidowych, ale także instrumentów rynku pracy wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

2.2. Urząd nie podejmował działań korygujących w odniesieniu do instrumentów pomocowych w ramach kolejnych edycji Tarcz antykryzysowych.

Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że Urząd nie wnioskował do ministra właściwego do spraw pracy o wprowadzenie zmian w instrumentach wsparcia, ponieważ takie sygnały napływały do ministerstwa z innych urzędów. PUP nie chciał powielać tych samych problemów i pytań i oczekiwał na wytyczne ministerstwa.

Ponadto Dyrektor Urzędu poinformowała, że pracownicy merytoryczni oraz kierownictwo PUP brało udział w cotygodniowych spotkaniach odbywających się poprzez platformę online udostępnianą przez WUP. Podczas tych spotkań wymieniano się doświadczeniami, omawiano problemy i zadawano pytania.

Zdaniem Dyrektora Urzędu nie było konieczności wprowadzania zmian w systemie rozpatrywania wniosków, zmierzających do wzrostu sprawności przyznawania pomocy. Wprowadzanie procedur było utrudnione, ponieważ instrumenty były uruchamiane sukcesywnie i trudno było wcześniej przewidzieć etapy postępowania każdej z form.

(akta kontroli str. 393-395)

2.3. W Urzędzie nie prowadzono analiz dotyczących trwałości zastosowanych rozwiązań pomocowych, rozumianych jako utrzymywanie przez przedsiębiorców deklarowanych miejsc pracy. Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że PUP nie miał takiej możliwości ustawowej. Niemniej jednak, prowadząc comiesięczną statystykę publiczną o rynku pracy, odnotowano nieznaczny wzrost (na przełomie marca i kwietnia 2020 r.), liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Głównie rejestrowały się osoby, które wracały z zagranicy oraz osoby dłuższy okres pozostające bez pracy.

W sprawie przeprowadzania weryfikacji rozliczeń przedsiębiorców z wykorzystania udzielonego wsparcia i utrzymywania zadeklarowanych miejsc pracy Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że dokonywanie weryfikacji stanu zatrudnienia możliwe było przy dofinansowaniu części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19¹⁰⁰. Zweryfikowane przez pracowników Urzędu przypadki udzielenia dofinansowania do wynagrodzeń nie wykazały spadku zatrudnienia.

W badanym okresie, na podstawie analizy zapisów w CEIDG przeprowadzonej przez pracowników PUP, nie stwierdzono przypadków upadłości przedsiębiorców, którym udzielono pomocy.

(akta kontroli str. 393-395)

2.4. Badaniem objęto 60 beneficjentów pomocy¹⁰¹, którzy otrzymali z PUP dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenie społeczne dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców na podstawie art. 15z z ustawy COVID-19. Badanie wykazało różnice pomiędzy danymi zadeklarowanymi przez przedsiębiorców, a uzyskanymi z urzędów skarbowych i ZUS¹⁰², które dotyczyły m.in.: wysokości obrotów gospodarczych, wynagrodzeń brutto pracowników, zaległości w uregulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy¹⁰³.

¹⁰⁰ Art. 15z z ustawy – dla przedsiębiorców w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

¹⁰¹ Wybranych według kryterium najwyższej wartości udzielonej pomocy, w tym 40 beneficjentów, których dotyczyło badanie szczegółowe opisane w pkt 1.1 niniejszego wystąpienia.

¹⁰² Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK pozyskano informacje z czterech urzędów skarbowych oraz ZUS.

¹⁰³ Tj.: W 13 przypadkach dane dotyczące obrotów wykazane przez przedsiębiorców we wnioskach o wsparcie były zgodne; w 20 przypadkach nie było możliwości potwierdzenia danych dotyczących wysokości oświadczonych obrotów gospodarczych przez urząd skarbowy; w 27 przypadkach stwierdzono różnice

(akta kontroli str. 911-967, 975-976)

Według stanu na 28 lutego 2022 r. spośród 20 przedsiębiorców, w przypadku których nie było możliwości potwierdzenia danych dotyczących wysokości oświadczonych obrotów gospodarczych przez urząd skarbowy: 14 dostarczyło dokumentację potwierdzającą zadeklarowane we wnioskach spadki obrotów, dwóch dostarczyło dokumentację, z której wynikały odchylenia od zadeklarowanych spadków obrotów nie większe niż 0,1 punktu procentowego (dalej: pp.)¹⁰⁴, jeden dostarczył dokumentację, z której wynikało, że odchylenie od zadeklarowanego spadku obrotów wyniosło 10,3 pp. (różnica mająca wpływ na wielkość uzyskanego wsparcia), a trzech nie dostarczyło dokumentacji. Ponadto z dokumentacji przedstawionej przez Beneficjentów wynika, że przyjmowali oni różny sposób obliczenia spadku wysokości obrotów gospodarczych wynikający z korzystania z różnych dokumentów źródłowych będących podstawą do ich wyliczenia¹⁰⁵.

Badanie wykazało, że w przypadku dwóch przedsiębiorców, u których ZUS nie wskazał w przypadku dwóch pracowników¹⁰⁶: wynagrodzenia brutto i zgłoszenia do ubezpieczenia pracowników¹⁰⁷ – ww. pracownicy byli studentami zatrudnionymi u tych przedsiębiorców¹⁰⁸.

Brak konieczności załączania przez przedsiębiorców dokumentów potwierdzających dane wykazane w składanych oświadczeniach oraz brak możliwości weryfikacji tych danych przez pracowników PUP w systemach informatycznych uniemożliwił dokonanie oceny zasadności przyznanego wsparcia.

(akta kontroli str. 954-971, 1144-2579)

Z wyjaśnień Dyrektor Urzędu wynika m.in., że dofinansowanie w ramach art. 15zbb ustawy COVID-19 wypłacono na podstawie danych zadeklarowanych we wnioskach. Następnie na podstawie złożonej przez przedsiębiorców dokumentacji, w tym formularzy rozliczeniowych, dokonywano ponownej weryfikacji kwot dofinansowania. W przypadku zawyżenia wypłaconego dofinansowania przedsiębiorcę wzywano do zwrotu nienależnie pobranych środków. PUP nie miał narzędzi, ani możliwości do weryfikacji danych zadeklarowanych we wnioskach składanych do ZUS. Dyrektor Urzędu wyjaśniła ponadto, że można przypuszczać, że rozbieżności w wykazanych kwotach wynagrodzeń pomiędzy danymi we wnioskach, a danymi z ZUS mogą w części przypadków wynikać z tego, że pracodawcy wypłacali wynagrodzenia za dany miesiąc w miesiącu następnym. W zakresie wykazywanych przez wnioskodawców obrotów gospodarczych Dyrektor wyjaśniła m.in., że brak weryfikacji wysokości obrotów wykazywanych we wnioskach

pomiędzy wysokością obrotów zadeklarowaną przez przedsiębiorcę, a danymi przekazanymi przez urząd skarbowy; według stanu na dzień złożenia wniosku dwóch przedsiębiorców posiadało zaległości podatkowe od 10,3 tys. zł do 17,3 tys. zł, z czego jedno (10,3 tys. zł) dotyczyło III kwartału 2019 r., ponadto trzech przedsiębiorców, którzy nie posiadali zaległości na dzień złożenia wniosku posiadało je na koniec III kwartału 2019 r. (od 385 zł do 30,0 tys. zł); 35 przedsiębiorców na dzień złożenia wniosku posiadało zaległości w uregulowaniu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, FP lub Fundusz Solidarnościowy, które wynosiły od 0,31 zł do 417,2 tys. zł; 30 przedsiębiorców przynajmniej w jednym z miesięcy, na które przyznano dofinansowanie, zalegało z opłacaniem składek ZUS; 28 przedsiębiorców podało we wniosku wyższą wysokość wynagrodzenia brutto dotyczącą od jednego do pięciu pracowników (z pięciu wybranych do badania) w co najmniej jednym z miesięcy, na które przyznano wsparcie, w stosunku do wartości wykazanej przez ZUS; w dwóch przypadkach dotyczących dwóch pracowników ZUS nie potwierdził zgłoszenia do ubezpieczenia tych pracowników na dzień złożenia wniosku oraz w miesiącu, na który przedsiębiorca otrzymał dofinansowanie; 13 przedsiębiorców przynajmniej w jednym z miesięcy, na który przyznano dofinansowanie, było zwolnionych z opłacania składek ZUS, na podstawie ustawy COVID-19.

¹⁰⁴ Tj. 0,1 i 0,04 pp.

¹⁰⁵ Przedsiębiorcy korzystali z: zapisów podatkowej księgi przychodów i rozchodów i/lub ewidencji VAT sprzedaży/dostawy, zapisów ksiąg handlowych i/lub sporządzonych na ich podstawie zestawień obrotów i sald, sum rachunków zysków i strat, sum podstaw opodatkowania z deklaracji VAT, sum sprzedaży opodatkowanych i zwolnionych z podatku z raportów fiskalnych lub kwot netto poszczególnych faktur VAT.

¹⁰⁶ Po jednym pracowniku z pięciu objętych badaniem u każdego przedsiębiorcy.

¹⁰⁷ Na dzień złożenia wniosku oraz w miesiącu, na który przedsiębiorca otrzymał dofinansowanie.

¹⁰⁸ Zatrudnienie na podstawie umowy zlecenia.

wynika z przepisów ustawy COVID-19, które nie nakładają na PUP obowiązku weryfikacji składanych przez przedsiębiorcę oświadczeń oraz PUP nie posiada narzędzi do przeprowadzenia takiej weryfikacji.

(akta kontroli str. 968, 1125-1129)

Według stanu na dzień 30 września 2021 r. przedsiębiorcy objęci badaniem, nie byli w stanie likwidacji, ani objęci postępowaniem upadłościowym. Działalność gospodarcza była kontynuowana, w jednym przypadku ustanowiony został zarząd sukcesyjny.

(akta kontroli str. 972-974)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie prowadzono bieżące analizy udzielonego wsparcia poprzez monitorowanie liczby wypłat i osób bezrobotnych w powiecie puckim. Zweryfikowane przez pracowników Urzędu przypadki udzielenia dofinansowania do wynagrodzeń nie wykazały spadku zatrudnienia. Do weryfikacji spełnienia przez przedsiębiorców warunków otrzymania pomocy Urząd wykorzystywał oprogramowanie Syriusz oraz dane z rejestrów publicznych. PUP nie został jednak wyposażony w narzędzia umożliwiające weryfikację w pełnym zakresie oświadczeń składanych we wnioskach o otrzymanie wsparcia. Wyniki kontroli wybranych wniosków o udzielenie pomocy na podstawie art. 15zzb ustawy COVID-19 wskazały na potrzebę weryfikacji dokumentacji źródłowej, gdyż wystąpiły przypadki niezgodności pomiędzy danymi zadeklarowanymi przez przedsiębiorców we wnioskach oraz pozyskanymi przez NIK od podmiotów zewnętrznych lub z dokumentacji przesłanej przez przedsiębiorców, w tym m.in. w zakresie wysokości obrotów czy zaległości podatkowych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wnioski

zapewnienie w umowach z beneficjentami prawidłowego oznaczenia przedsiębiorców prowadzących wspólnie działalność gospodarczą w ramach umowy spółki cywilnej. Ponadto, mając na uwadze treść przepisów art. 31zzn ust. 1 i 2 ustawy COVID-19, NIK nie formułuje wniosków w zakresie nieprawidłowości nr 1 i 2 opisanych w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości* obszaru pierwszego.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

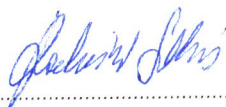
Gdańsk, 20 maja 2022 r.

Kontrolerzy
Małgorzata Chudzik
starszy inspektor kp.

.....
podpis

Radosław Sobuś
starszy inspektor kp.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku
Dyrektor

2 up.

WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

.....
w Gdańsku

Teresa Sawicka

Gdańsk, dnia 29 października 2021 r.

LGD.410.023.01.2021

UPOWAŻNIENIE

Upoważniam Panią Teresę Sawicką – wicedyrektor Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Gdańsku do podpisania wystąpienia po kontroli P/21/018 – „Efekty wybranych działań państwa podejmowanych w celu łagodzenia skutków epidemii w gospodarce”, przeprowadzonej w POWIATOWY URZĄD PRACY W PUCKU.

p.o. DYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku
Tomasz Staboszowski
Tomasz Staboszowski

